

Flora en Fauna onderzoek Bedrijventerrein Vorst, Fase I

in opdracht van:
Gemeente
Boxtel
gemaakt door:

ELINGS

info@elings.nl

www.ELINGS.nl

Augustus 2005

Auteursrechten voorbehouden aan:
ELINGS
e-mail: info@elings.nl
www.ELINGS.nl

Flora en Fauna onderzoek Bedrijventerrein Vorst, Fase I

In het kader van de Flora- en faunawet

Er werd aan dit rapport gewerkt door:

Hanneke Oudega

Stan Elings

ELINGS

info@elings.nl

www.ELINGS.nl

In opdracht van:

Gemeente Boxtel

Postbus 10000

5280 DA Boxtel

Contactpersoon:

Dhr. H.J.F. Klerx

tel: (0411) 655863

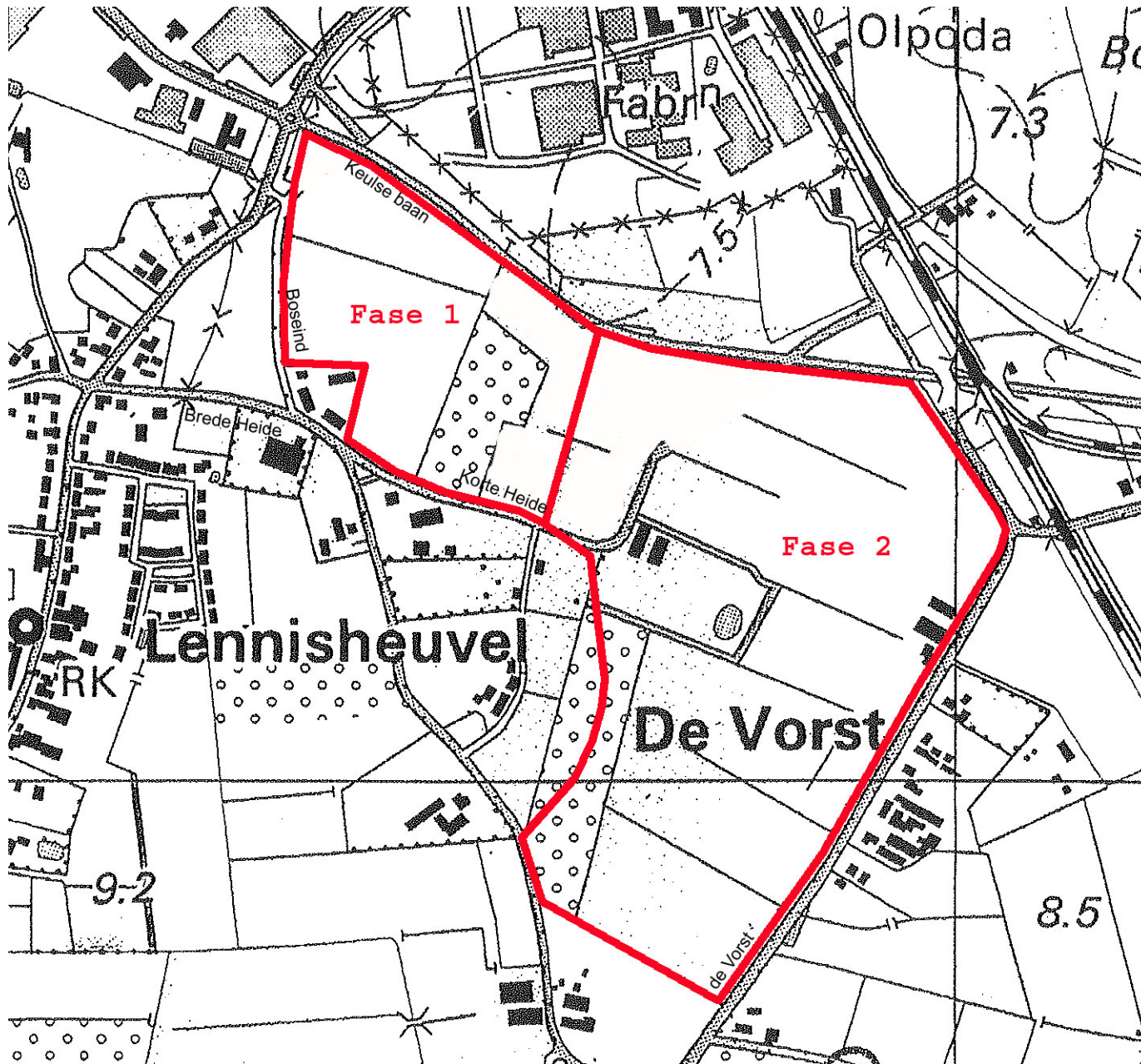

ELINGS

Inhoud

1	Inleiding	7
2	Activiteiten	9
3	Inventarisatie Flora en Fauna	11
3.1	Methodiek	11
3.2	Elementen	11
3.3	Waarnemingen	11
4	Risicoanalyse	15
5	Advies	17

Geplande locatie bedrijventerrein Vorst

1 Inleiding

De gemeente Boxtel werkt aan de realisatie van een nieuw bedrijventerrein, genaamd de Vorst. Dit bedrijventerrein is gepland ten zuiden van Boxtel, aan de oostzijde van Lennisheuvel. Vooraf aan de realisatie van het terrein is het verplicht om een onderzoek te doen in het kader van de Flora- en faunawet, om te voorkomen dat planten- en diersoorten worden gedood, verontrust of dat hun directe leefomgeving beschadigt, vernield of verstoord wordt. Aan Elings is gevraagd om dit flora- en faunaonderzoek uit te voeren.

Omdat de inventarisatie pas eind augustus uitgevoerd is, is het niet mogelijk geweest om alle soorten en soortgroepen goed te inventariseren. Als gevolg kunnen soorten niet waargenomen zijn die wel degelijk gebruik maken van het onderzochte gebied. De resultaten van dit onderzoek geven dan ook alleen een indicatie van de aanwezige soorten in het gebied. Hieruit kan wel een waardeoordeel gegeven worden over het gebied als potentieel leefgebied van diverse soorten.

Het flora en fauna onderzoek dat wordt beschreven in dit rapport is uitgevoerd op het deel van het bedrijventerrein fase 1. Het plangebied fase 1 wordt begrensd door de wegen Keulse baan tot rotonde, de Korte Heide en Boseind. Het onderzoek voor fase 2 vindt in het voorjaar van 2006 plaats.

Om het zicht op het bedrijventerrein voor bewoners van Lennisheuvel te verminderen wordt er een Groene Rand aangelegd rondom het bedrijventerrein. Elings heeft deze rand ontworpen. De Groene Rand krijgt een ecologische invulling, als onderdeel van een ecologische verbindingszone tussen de Blauwhoefseloep en de Heerenbeek. Verder maakt de Groene Rand onderdeel uit van het landschapsplan de Vorst. In

dit landschapsplan heeft Elings een ontwerp gemaakt waarbij de historische landschapstructuur weer beleefbaar is.

Flora- en faunawet

Bron: ministerie van LNV

Ontstaan

De Flora- en fauna wet is van kracht geworden op 1 april 2002 en ontstaan uit verschillende Nederlandse soortbeschermingswetten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en Europese Vogelrichtlijn.

Doel

De Flora- en fauna wet heeft tot doel in het wild levende planten en dieren te beschermen met het oog op de instandhouding van soorten. In de wet is bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en het niet toegestaan is om planten te plukken uit te steken of te verzamelen. Ook is het niet toegestaan om directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en hollen, te beschadigen te vernielen of te verstoren.

Zorgplicht

Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is de zorgplicht. Dit betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar zorgvuldig mee moeten omspringen. Iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Deze zorg houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijke handelingen achterwege te laten of maatregelen te nemen om gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Uitvoering

Wanneer u tijdig rekening houdt met de Flora- en faunawet zal in relatief weinig gevallen een conflict ontstaan tussen de belangen van de ruimtelijke ontwikkelaars en het maatschappelijke belang van de instandhouding van beschermde soorten. Negatieve effecten op de meeste soorten kunnen vermeden worden door de planning van werkzaamheden af te stemmen op de periode waarin de soorten het minst kwetsbaar zijn.

Soorten

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie maten van bescherming. Binnen categorie 1 (algemene soorten) vallen beschermde soorten waarvoor een vrijstelling op de ontheffingsplicht wordt gegeven voor ruimtelijke ontwikkelingen wanneer geen afbreuk wordt gedaan aan de instandhouding van de soort. Categorie 2 (overige soorten) bevat beschermde soorten waarvoor een ontheffing voor aangevraagd moet worden (lichte toets), tenzij gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragcode. Binnen categorie 3 (soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB) vallen de strikt beschermde soorten waarvoor altijd een ontheffing aangevraagd moet worden en waarbij de ontheffing getoetst wordt aan de volgende criteria: 1. is er sprake van een in of bij de wet genoemd belang (maatschappelijk belang), 2. zijn er geen alternatieven, 3. de ingreep doet geen afbreuk aan de instandhouding van de soort. Dit is de zogenaamde 'zware toets'.

2 Activiteiten

De realisatie van het bedrijventerrein houdt onder andere in de aanleg van:

- bedrijventerrein met bedrijfspannen/loodsen,
- een rotonde op Keulse baan,
- vier wegen, waaronder de entree en de laan,
- bomen worden aan beide zijde van de wegen aangeplant.

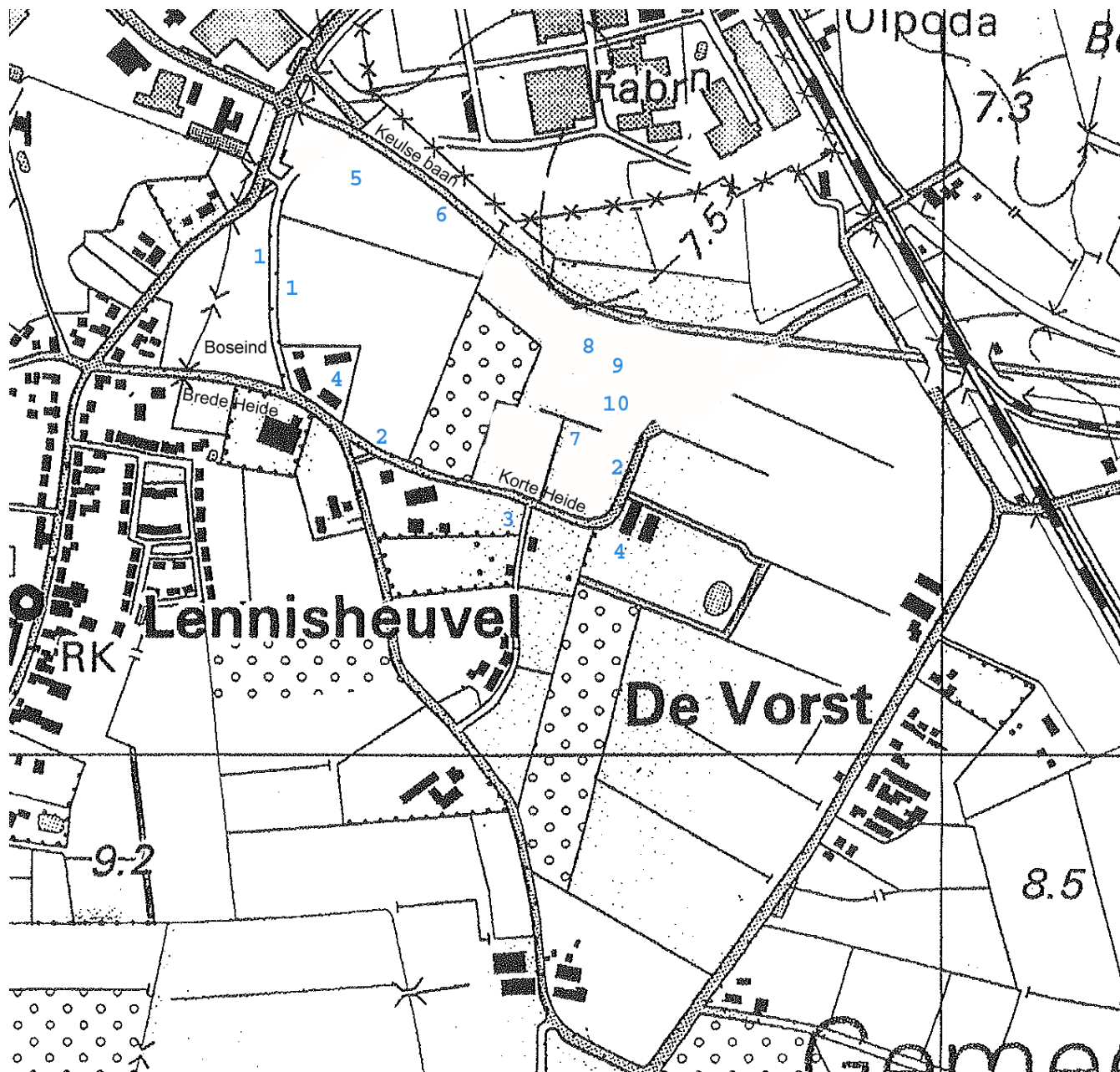
De west en zuidzijde van het bedrijventerrein wordt afgeschermd met een Groene Rand. De Groene Rand wordt ingericht met de volgende elementen:

- de rand wordt gekenmerkt door een waterloop en een houtwal,
- ecologische verbindingszone met wilgenstruweel,
- zone met riet en ruigte,
- eiland met tamme kastanje en wilde appel,
- rabattenbos, met moeras situatie.

Wat wordt verwijderd:

- aantal jonge eikenbomen langs de Keulse baan,
- sloot langs de Keulse baan wordt een aantal meter verlegd in het plangebied,
- poel met de daaromheen staande knotwilgen,
- notenlaan,
- wilgenstruwelen op het veld langs de Keulse baan,
- sloot langs het maïsveld en openveld langs de Keulse baan,
- maïsakker,
- loods bij woonhuis aan Boseind.

Locatie van inventarisatie elementen fase 1

3 Inventarisatie Flora en Fauna

3.1 Methodiek

Gezien de aanwezige terreintypen en de inventarisatieperiode is tijdens het onderzoek hoofdzakelijk gelet op de soortgroepen vaatplanten, vogels, vleermuizen en amfibieën. Ook andere soortgroepen zijn uiteraard in het onderzoek betrokken, maar er is geen specifiek onderzoek naar gedaan.

Voor de inventarisatie zijn eind augustus drie bezoeken gebracht aan het onderzoeksgebied. Naast veldbezoek zijn inventarisatiegegevens gebruikt van de Natuurwerkgroep Boxtel.

Omdat dit onderzoek laat in het seizoen plaats vond, eind augustus, was het niet mogelijk om alle soortgroepen op hun voorkomen te inventariseren. Een groot deel van het onderzoek bestaat daarom uit het raadplegen van bestaande gegevens en het schatten of bepaalde soorten voor zouden kunnen komen in het plangebied. Dit geldt voornamelijk voor de soortgroepen: vogels, zoogdieren en amfibieën.

De veldinventarisatie van vaatplanten is gericht op het vaststellen van de aanwezige beschermde soorten en vegetatietypen met kenmerkende soorten. Omdat veel soorten in augustus uitgebloeid zijn, zijn waarnemingen gericht op vegetatieve delen van de plant en is gekeken of beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied.

Behalve vleermuizen zijn zoogdieren niet specifiek geïnventariseerd. Op basis van de regionale verspreiding en ecologische eisen die soorten stellen aan hun omgeving is een inschatting gemaakt van de aanwezige soorten in het plangebied.

3.2 Elementen

Belangrijke te inventariseren elementen in het gebied zijn (zie kaart):

1. Bomen langs Boseind
2. Knotwilgen en eiken langs de korte Heide
3. knotwilgen langs de bocht
4. Woonhuizen en schuren
5. Openveld bij rotonde met wilgenstruweel
6. Sloot langs Keulse baan
7. Notenlaan
8. Poel
9. Oude knotwilgen bij poel
10. Graslanden

3.3 Waarnemingen

Vaatplanten

De sloot langs de Keulse baan wordt gekenmerkt door soorten als: riet, lisdodde, kattestaart, smeerwortel, gele lis, robbertskruid, watermunt, teunisbloem en harig wilgenroosje. In het openveld tussen de Keulse baan en maïsakker is een kruidenrijke vegetatie met soorten als kamille, rode klaver, grote weegbree, riet, koninginnenkruid, wikke, boerenwormkruid, pitrus en perzikkruid.

Bomen langs het Boseind zijn populier, es en berk. De Brede en Korte Heide en de Bocht worden gekenmerkt door nog jonge knotwilgen. Aan het eind van de Korte Heide is een laan van eiken. De notenlaan bestaat uit walnoten, hazelaar, paardekastanjes en enkele sparren, de ondergroei is vooral brandnetel. De graslanden bestaan uit witbol, met hier en daar

kruipende boterbloem en ridderzuring. De poel is dichtgegroeid met riet, schietwilg, gele lis, haagwinde, braam en veel brandnetels. De poel wordt omgeven door oude knotwilgen (6 stuks).

Status van de soorten:

In het plangebied zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het gebied bestaat grotendeels uit maïsakker, graslanden en kruidenrijke vegetatie op voormalige akkers. Naar verwachting zullen hier geen beschermde planten voorkomen. Het gebied is te voedselrijk voor beschermde soorten die overwegend voorkomen in voedselarme omstandigheden.

Vogels

In de wilgenbosjes zijn struweelvogels waargenomen als merel, fitis, koolmees en pimpelmees. Andere waargenomen soorten in het gebied zijn: torenvalk (jagend boven het kruidenrijke openveld bij Keulse baan) buizerd, houtduif en Turkse tortel.

In totaal zijn weinig vogels in het plangebied waargenomen. Dit heeft te maken met de periode van het veldwerk. Eind augustus is er geen nestel- en broedactiviteit meer en veel vogels zijn aan het verzamelen om weg te trekken. Door de lage activiteit zijn ook standvogels moeilijk waar te nemen. In de omgeving van het plangebied is door omwonenden en door Natuurwerkgroep Boxtel steenuil waargenomen. Er kan niet worden vastgesteld of de steenuil broed in het plangebied of aangrenzend aan het plangebied, dit geldt ook voor overige standvogels. In één van de knotwilgen bij de poel is een nest aangetroffen, vermoedelijk van een houtduif. De oude knotwilgen bij de poel vormen geschikte broedplaatsen voor hollenbroeders als steenuil en houtduif.

Status van de soorten:

Alle vogels en hun vaste rust- of verblijfplaatsen zijn beschermd (cat.2).

Vleermuizen

In het plangebied zijn een groot aantal vleermuizen waargenomen. De vleermuizen zijn voornamelijk waargenomen langs de wegen met eiken en knotwilgen aan de randen van het plangebied. Gewone dwergvleermuis is ook waargenomen langs de notenlaan en de rij knotwilgen bij de poel.

Gewone dwergvleermuis komt in hoge dichtheid in het hele gebied voor. De soort komt hoofdzakelijk voor in de buurt van gebouwen (kolonieplaatsen, overwinteringskolonies). Gewone dwergvleermuis is vroeg in de avond bij de woning op Boseind waargenomen. Dit duidt erop dat de vleermuizen een verblijfplaats hebben in de woning of schuren op de Boseind.

Van de ruige dwergvleermuis zijn 2 individuen waargenomen op de Korte Heide. Ruige dwergvleermuis heeft een grote diversiteit aan verblijfplaatsen: holle en gespleten bomen, achter schors, spouwmuren en andere plekken in gebouwen. Verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis zijn in het plangebied niet vastgesteld.

Laatvlieger is twee keer waargenomen op de Korte Heide en de Bocht. Laatvlieger is een soort van bebouwing. Verblijfplaats in het plangebied is niet vastgesteld.

De rosse vleermuis zit hoofdzakelijk in oude bomen, met name beuk. De soort is twee keer waargenomen op de korte Heide. Verwacht wordt dat de soort geen verblijfplaats heeft in het plangebied, aangezien er geen geschikte koloniebomen in het gebied voorkomen.

Status van de soorten:

Alle vleermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en zijn zodoende dan ook strikt beschermd (categorie 3). Ook de zomer- en winter verblijfplaatsen zijn strikt beschermd. Daarnaast zijn ook leefgebieden beschermd die dienst doen als belangrijke foerageer- en migratieroutes.

Amfibieën

Er zijn geen amfibieën waargenomen in het gebied. De poel is dichtgegroeid met riet en wilg. Hierdoor komt er weinig zonlicht in de poel. Verwacht wordt dat het aantal amfibieën wat hier voorkomt erg gering is. In de graslanden, sloten en mogelijk de poel worden de volgende soorten verwacht: bruine kikker, middelste groene kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Status van de soorten:

Voor de genoemde amfibieën geldt een vrijstelling op de ontheffingsplicht (cat 1).

Zoogdieren

Gezien de ecologische eisen en regionale verspreiding worden de volgende zoogdieren in het plangebied verwacht: egel, konijn, haas, mol, bosspitsmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis, veldmuis, bosmuis, huismuis, bruine rat, wezel, hermelijn en bunzing.

Status van de soorten:

Voor de genoemde zoogdieren geldt een vrijstelling op de ontheffingsplicht (cat 1).

Overige soorten

De overige soortgroepen (reptielen, vlinders, libellen en vissen) zijn niet geïnventariseerd. Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten. Algemene soorten die werden aangetroffen zijn: koolwitje, citroentje, atalanta, bruinrode heidelibel en paardenbijter.

Oude knotwilg bij de poel

Knotwilgen langs de Korte Heide

4 Risicoanalyse

In onderstaande tekst wordt een risicoanalyse gegeven ten aanzien van beschermde soorten, als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Vaatplanten

In het plangebied komen geen beschermde plantensoorten voor. Van effecten op beschermde soorten is dan ook geen sprake. Het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde.

Vogels

Alle vogels zijn beschermd in de Flora- en faunawet. Dit betekent dat het onder andere verboden is om eieren, nesten of individuen te vernielen, verstoren of anderszins te verontrusten. Hiervoor wordt geen ontheffing verleend. Een mogelijk alternatief is om activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren, zodat de ecologische schade beperkt blijft. Voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zoals horsten en roestbomen geldt ook buiten het broedseizoen de ontheffingsplicht.

Door de geplande activiteiten worden mogelijke vaste rust en verblijfplaatsen van vogels verstoord en vernield (vooral de oude knotwilgen bij de poel). Broedvogels zijn niet aangetroffen in het gebied. Op basis van de terreinkenmerken wordt verwacht dat alleen algemeen voorkomende soorten voorkomen in het gebied. De geplande werkzaamheden zullen naar verwachting weinig effect hebben op de duurzame instandhouding van de soorten.

Dit geldt echter niet voor de steenuil. De soort is erg plaatstrouw en gebruikt vaak dezelfde plek als nestlocatie. Door de late start van het onderzoek is de aanwezigheid van de soort in het gebied tijdens het veldonderzoek niet bevestigd. Echter gelet op het landschap is het goed mogelijk dat de

soort inderdaad gebruik maakt van het gebied. Elings adviseert dan ook om voor de steenuil een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet. Een alternatief is om in het voorjaar van 2006 aanvullend onderzoek te doen naar het daadwerkelijke gebruik van het terrein door de soort.

Zoogdieren

Het foerageer- en migratiegebied van de gewone dwergvleermuis neemt af doordat de notenlaan en de knotwilgen bij de poel verdwijnen. Daarnaast heeft de komst van het bedrijventerrein waarschijnlijk een negatieve invloed op het voorkomen van alle waargenomen vleermuizen, door het uitstralingseffect van het terrein. Hierbij moet gedacht worden aan een afname van het voedselaanbod (insecten), uitstraling van licht en een hogere activiteit door bijvoorbeeld verkeer. Door de realisatie van een 'Groene rand' als afscheiding van het bedrijventerrein is er een buffer tussen het bedrijventerrein en de foerageer- en migratieroutes langs de bomen van de Brede Heide en Korte Heide. Het landschap ten westen en zuiden grenzend aan het plangebied, is ook geschikt als foerageergebied en wordt gebruikt als migratieroute. Door de realisatie van de Groene rand en de goede kwaliteit van het aangrenzende landschap worden geen directe effecten verwacht voor vleermuizen, door afname van foerageerbiotoop en migratieroutes in het plangebied. Het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen is dan ook niet noodzakelijk.

In de woning aan de Korte Heide zijn hoogstwaarschijnlijk kolonieplaatsen van gewone dwergvleermuizen aanwezig. De woning blijft in fase 1 nog staan, maar wordt in fase 2 gesloopt. Omdat vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd zijn, wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren in het voorjaar van 2006.

Het leefgebied en vaste rust en verblijfplaats van egel, konijn, haas, mol, bosspitsmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis, veldmuis, bosmuis, wezel, hermelijn en bunzing zal door de werkzaamheden worden verstoord of vernield. Gezien de grote actieradius van de soorten en/of het algemeen voorkomen van de soorten zal het effect op het duurzaam voortbestaan van de populatie beperkt zijn. Tevens geldt een vrijstelling op de ontheffingsplicht voor deze soorten, mits invulling wordt gegeven aan de zorgplicht.

Amfibieën

Het leefgebied en vaste rust en verblijfplaats van bruine kikker, middelste groene kikker, gewone pad en kleine watersalamander zal door de werkzaamheden worden verstoord of vernield. Deze activiteiten zullen echter geen negatieve gevolgen hebben voor de instandhouding van de soort. Tevens geldt een vrijstelling op de ontheffingsplicht voor deze soorten, mits invulling wordt gegeven aan de zorgplicht.

Reptielen, vlinders, libellen en vissen

In het plangebied zijn geen beschermde reptielen, vlinders, libellen en vissen aangetroffen. Het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet aan de orde.

5 Advies

Voordat de geplande werkzaamheden van start kunnen gaan adviseren wij op grond van de Flora- en faunawet het volgende:

- Een ontheffing aan te vragen voor steenuil. Het aanvragen van een ontheffing duurt gemiddeld 3 tot 6 maanden.
- Een alternatief is nader onderzoek naar de vaste rust- en verblijfplaatsen in het voorjaar van 2006. Hierbij moet opgemerkt worden dat ook dan de conclusie kan zijn om een ontheffing aan te vragen.
- Vervolg onderzoek naar de verblijfplaats van vleermuizen in de woning aan de Korte Heide. Dit zou plaats moeten vinden in het voorjaar van 2006.
- Het uitvoeren van werkzaamheden buiten het broedseizoen, om te voorkomen dat vogels worden verstoord en gedood.
- Minimaliseren van negatieve effecten op vleermuizen die foerageren langs de wegen aan de rand van het bedrijventerrein, door:
  - Alleen gebruik van armaturen met wit licht, die naar beneden uitstralen.
  - Het doven van verlichting om (bijvoorbeeld) 23:00 's avonds.
  - Bebouwing laag houden.
  - Behouden van de huidige situatie op de Brede Heide, Korte heide en de Bocht (geen toename van (verkeers)activiteit, behoud beplanting, behoud donkerte, etc.).

